

Sygnatura akt II C 747/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant stażysta J. P.

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa I. C.

przeciwko Miastu Ł. – Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. i Z. T.

o zapłatę

1. zasądza tytułem zadośćuczynienia od pozwanego Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. na rzecz powódki kwotę 3500 zł (trzy tysiące pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza tytułem odszkodowania od pozwanego Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. na rzecz powódki kwotę 991 zł (dziewięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałej części w stosunku do Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy w Ł.;
4. oddala powództwo w całości w stosunku do Z. T.;
5. obciąża powódkę na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 955,70 zł (dziewięćset pięćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów sądowych;
6. obciąża pozwanego Miasto Ł. – Powiatowy Urząd Pracy w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 557,36 zł (pięćset pięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów sądowych;
7. zasądza od powódki na rzecz pozwanego Z. T. kwotę 1217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 747/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 września 2015 roku skierowanym przeciwko Miastu Ł. – Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł., powódka I. C., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją

rzecz kwoty 10 000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 czerwca 2015 roku oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż dochodzone roszczenie wynika ze zdarzenia, do którego doszło w dniu 29 grudnia 2014 roku. Powódka idąc ulicą (...) kierując się do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. zlokalizowanego na posesji numer (...) (działka (...)), poślizgnęła się i upadła na oblodzonym i nieposypanym chodniku. W wyniku przedmiotowego zdarzenia powódka doznała skręcenia stawu skokowego lewego drugiego stopnia. Powódka podjęła leczenie w poradni ortopedycznej, a po zdjęciu opatrunku gipsowego otrzymała skierowanie na rehabilitację. Odniesiony przez powódkę uraz skutkował uszczerbkiem na zdrowiu, bólem, poczuciem dyskomfortu oraz ograniczeniami w życiu codziennym powódki. Do chwili obecnej powódka odczuwa następstwa przedmiotowego wypadku.

Powódka ustaliła, iż właścicielem nieruchomości, na której doszło do zdarzenia jest Województwo (...), a władającym i tym samym odpowiedzialnym za usuwanie skutków zimy na tym terenie jest Powiatowy Urząd Pracy w Ł. jako jednostka organizacyjna Miasta Ł.. Powódka zgłosiła szkodę do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł., który przekazał zgłoszenie powódki do (...) SA w W., w którym posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczeń na rzecz powódki.

(pozew k. 2-6, pełnomocnictwo k. 7)

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 7 grudnia 2015 roku pozwany Miasto Ł.-Powiatowy Urząd Pracy w Ł., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany podniósł okoliczność nieudowodnienia przez powódkę, iż bezpośrednią i wyłączną przyczyną zdarzenia było zaniechanie związane z zimowym utrzymaniem terenu. Wskazał również, iż żądana przez powódkę kwota zadośćuczynienia jest zawyżona. Powódka nie doznała uszczerbku na zdrowiu, a jej leczenie trwające półtora miesiąca zostało pomyślnie zakończone.

Pozwany wskazał, iż zobowiązany do świadczenia usług zimowego utrzymania chodników na odcinku przy ulicy (...) w Ł., na podstawie umowy z dnia 12 listopada 2014 roku był Z. T. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...). Dodatkowo pozwany wskazał, iż w dacie zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) SA.

Podniesiono również, iż nieruchomość na której doszło do wypadku z udziałem powódki objęta jest umową użyczenia z dnia 13 grudnia 2010 roku, na podstawie której podmiotem uprawnionym do korzystania z nieruchomości, jak i utrzymania w należytym stanie jest także Powiat (...) Wschodni.

(odpowiedź na pozew k. 41-43, pełnomocnictwo k. 44)

W piśmie z dnia 22 grudnia 2015 r., odnosząc się do odpowiedzi na pozew pozwanego, pełnomocnik powódki podniósł, iż zakresem umowy łączącej pozwanego ze Z. T. było wyłącznie odśnieżanie terenu, na którym doszło do zdarzenia z udziałem powódki. Szkoła powódki nie miała związku z opadami śniegu.

(pismo procesowe k. 53-54)

Pismem procesowym z dnia 11 lutego 2016 roku pełnomocnik powódki wniósł o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Z. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł..

(pismo procesowe k. 88)

Postanowieniem z dnia 3 października 2016 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Z. T. na podstawie art. 194 § 1 i 2 kpc.

(postanowienie k. 215)

Pismem złożonym na rozprawie z dnia 28 marca 2017 roku pełnomocnik powódki sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. oraz Z. T. kwoty 8 959 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 16 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, kwoty 891 złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 29 grudnia 2014 roku do dnia 19 stycznia 2015 roku z ustawowymi odsetkami od doręczenia pozwanemu pisma do dnia zapłaty, kwoty 150 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniesiono, że roszczenie o zapłatę skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby wynika z konieczności pomocy osób trzecich w okresie trzech tygodni po wypadku oraz leczenia farmakologicznego powódki. Przy obliczaniu kosztów opieki powódka przyjęła stawkę pełnej odpłatności za jedną godzinę opieki obowiązującą w Ł. dla opiekunek z (...) Komitetu Pomocy (...) obowiązującą od lipca 2013 roku - 11zł, a w soboty, niedziele i święta – 22zł. Nadto podniesiono, że powódka wymagała leczenia farmakologicznego w postaci leków przeciwbólowych i przeciwzakrzepowych, którego koszt wyniósł 150zł.

(pismo procesowe k. 253-255)

Na rozprawie w dniu 28 marca 2017 roku pozwany Z. T. wniósł o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy k. 259)

W piśmie procesowym z dnia 11 kwietnia 2017 roku pełnomocnik pozwanego Miasta Ł. - Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Odnosząc się do sprecyzowanego żądania w zakresie skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby w kwocie 891 złotych, wskazał na brak zasadności tego żądania z uwagi na okoliczność, iż pomoc powódce świadczyły osoby najbliższe, które nie poniosły w związku z tym żadnej szkody. Nadto za bezpodstawne uznał ustalenia wysokości dochodzonego przez powódkę odszkodowania w oparciu o stawkę pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze stosowanej przez podmiot trudniący się tym zawodowo i profesjonalnie.

(pismo procesowe k. 267-268)

Pismem procesowym z dnia 17 maja 2017 roku pełnomocnik pozwanego Z. T. w osobie adwokata wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska pozwany wskazał, iż na podstawie umowy zlecenia łączącej pozwanego Z. T. z pozwanym Miastem Ł., do jego obowiązków należało odśnieżanie terenu przyległego do budynku PUP w Ł. zlokalizowanego przy ulicy (...). Pozwany Z. T. nie był zobowiązany do skuwania lodu czy też jego usuwania. Dodatkowo wskazano, iż pozwany Z. T. wykonywał czynności związane z odśnieżaniem terenu tylko po uprzednim porozumieniu z zamawiającym tj. przedstawicielem Miasta Ł.. W okresie w jakim doszło do wypadku powódki (1-31 grudnia 2014r.) pozwany nie otrzymał od Miasta Ł. zlecenia odśnieżania przedmiotowego terenu, pozostawał jednak w gotowości do podjęcia tych prac za co wystawił stosowną fakturę VAT (...).

(pismo procesowe k. 282-284, pełnomocnictwo k. 275)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 grudnia 2014 roku, w Ł., ok. godziny 8.30 rano, I. C. została przywieziona samochodem przez kolegę do Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. przy ulicy (...). Po opuszczeniu samochodu, za wjazdem na teren nieruchomości, przy której znajduje się budynek Powiatowego Urzędu Pracy, idąc w jego kierunku, powódka poślizgnęła się na oblodzonej nawierzchni placu, na skutek czego utraciła równowagę i upadła. Nawierzchnia terenu w miejscu zdarzenia była pokryta warstwą lodu, nie była posypana piaskiem ani solą. Powódka po upadku miała trudność z samodzielnym

podniesieniem się. Świadkowie zdarzenia pomogli powódce wstać i doprowadzili ją do budynku. Powódka uskarżała się na ból nogi.

(zeznania powódki k. 260-261, dokumentacja fotograficzna k. 211 -koperta, zeznania świadków: K. S. k. 182, P. R. k. 182-183, B. K. k. 181)

Powódka została zawieziona przez kolegę do Wojewódzkiej (...) w Ł., gdzie po wykonaniu zdjęcia rtg stwierdzono u niej skręcenie lewego stawu skokowego drugiego stopnia. Założono but gipsowy i zalecono kontynuowanie leczenia w poradni ortopedycznej. Powódka kontynuowała leczenie w poradni ortopedycznej. Opatrunek gipsowy zdjęto 21 stycznia 2015 roku. Powódka otrzymała skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne. Powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim do 20 kwietnia 2015 roku.

(kserokopie: dokumentacji medycznej k. 13-17, k. 71-81, zaświadczenia k. 64, skierowań k. 20 i 68, 70, 154-155, 157-158, zaświadczenia k. 19, zaświadczeń lekarskich k. 21-25, zeznania świadka B. K. k. 181)

Powódka po wypadku miała problemy z samodzielnym funkcjonowaniem, w tym z robieniem zakupów, przygotowaniem posiłków. Pomoc powódce świadczyła jej matka oraz syn. W dojazdach do lekarza pomagał jej kolega. Ze względu na unieruchomienie kończyny dolnej w opatrunku gipsowym powódka miała trudności z poruszaniem się, korzystała z kul łokciowych. Po wypadku powódka musiała zrezygnować z obuwia na wysokich obcasach. Po dłuższym chodzeniu albo staniu powódce puchnie noga.

Przed zdarzeniem z dnia 29 grudnia 2014 roku powódce puchła noga i w związku z tymi dolegliwościami leczyła się w przychodni (...).

(zeznania powódki k. 260-261, zeznania świadka D. C. k. 180-181, zeznania świadka B. K. k. 181-182)

Powódka do chwili obecnej uskarża się na dolegliwości bólowe oraz obrzęk w obrębie uszkodzonej kończyny dolnej lewej. Podczas wizyt u lekarza internisty, zgłaszała te dolegliwości. Zostało wdrożone leczenie farmakologiczne. Powódka przyjmowała leki przeciwbólowe i przeciwzakrzepowe oraz preparaty poprawiające odpływ żylny z nogi.

(zeznania świadka M. Z. k. 259-260, zeznania powódki k. 260-261, zeznania świadka D. C. k. 180-181)

W wyniku wypadku z dnia 29 grudnia 2014 roku powódka doznała urazu skręcenia stawu skokowego lewego bez upośledzenia funkcji z zespołem bólowym. W aspekcie ortopedycznym powódka nie doznała trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku tego zdarzenia.

W początkowym okresie po wypadku cierpienia fizyczne powódki były średniego stopnia i następnie ulegały zmniejszaniu. Skutki wypadku powodowały konieczność pomocy osób trzecich w wymiarze 2-3 godzin dziennie przez okres 3 tygodni (unieruchomienie kończyny dolnej lewej) oraz w wymiarze 1-2 godzin dziennie przez okres następnych 3 tygodni. Skutki wypadku powodowały konieczność zażywania leków przeciwbólowych i przeciwzakrzepowych, których koszt kształtował się w granicach 30-50 złotych miesięcznie, przez okres 2-3 miesięcy. Rokowania odnośnie stanu zdrowia powódki związanego z przedmiotowym wypadkiem są dobre.

Stwierdzony u powódki na podstawie badania USG stawu skokowego lewego stan po uszkodzeniu więzadła skokowego-łódkowatego z jego bliznowatym pogrubieniem i nierównością kostną w miejscu przyczepu, nie powoduje upośledzenia funkcji stawu skokowego lewego, jak również deformacji tego stawu. Nie stwierdzono istotnych zmian zwyrodnieniowych. Rozpoznany u powódki nerwiak M. nie jest zmianą zwyrodnieniową i nie pozostaje w związku z przebyłym urazem skrętnym lewego stawu skokowego.

(pisemna opinia biegłego ortopedy k. 159-162, pisemna opinia uzupełniająca k. 217, pisemna opinia uzupełniająca k. 228-229, ustna opinia uzupełniająca k. 259)

Stawka pełnej odpłatności jednej roboczogodziny za usługi opiekuńcze na terenie miasta Ł. w dni powszednie od lipca 2013 roku wynosiła 11 złotych.

(pismo (...) k. 256)

Województwo (...) jest właścicielem nieruchomości gruntowych położonych w Ł. przy ulicy (...) i ulicy (...), dla których w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzone są księgi wieczyste KW nr (...) oraz KW nr (...). (...) te zabudowane są budynkiem dwukondygnacyjnym.

Umową użyczenia z dnia 13 grudnia 2010 roku, na podstawie uchwały nr (...) z dnia 12 października 2007 roku, Zarząd Województwa (...) oddał nieruchomość w Ł. przy ulicy (...) i ulicy (...) do wspólnego, bezpłatnego współużywania przez Miasto Ł. i Powiat (...) Wschodni. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

(umowa użyczenia k. 47-48v, aneks k. 49v)

Z. T. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Z. T. w Ł. na podstawie umowy z dnia 12 listopada 2014 roku zawartej z Prezydentem Miasta Ł., z upoważnienia którego działał Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Ł., przyjął do wykonania świadczenie usług polegających na odśnieżaniu terenu przyległego do budynków Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. zlokalizowanych przy ulicy (...) oraz ulicy (...)/ (...) (...). Umowa została zawarta na okres od 15 listopada 2014 roku do 15 marca 2015 roku. Umowa przewidywała, że usługa odśnieżania będzie wykonywana każdorazowo w porozumieniu z zamawiającym (akcja czynna). Akcja bierna określona umową polegała na pozostawianiu sprzętu wraz z operatorem w pełnej gotowości do podjęcia akcji czynnej.

(umowa k. 45-45v)

Do obowiązków Z. T. nie należało w okresie zimowym usuwanie oblodzenia, posypywanie piaskiem, ani solą terenu przed budynkiem Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. przy ulicy (...). Z. T. odpowiedzialny był za odśnieżanie tego terenu w razie wystąpienia intensywnych opadów śniegu. Powiatowy Urząd Pracy w Ł. zatrudnia konserwatorów, którzy zajmują się posypywaniem nawierzchni. Za pozostawanie w gotowości do podjęcia prac związanych z odśnieżaniem tego terenu w grudniu 2014 roku pozwany Z. T. wystawił fakturę VAT (...).

(zeznania pozwanego Z. T. k. 287, faktura VAT k. 281, umowa k. 45-45v)

Od dnia 16 grudnia 2014 roku na terenie Ł. codziennie odnotowywano opady deszczu i dodatnie temperatury powietrza. Załamanie pogody nastąpiło 26 grudnia 2014 roku. Temperatura powietrza spadła poniżej 0°C, pojawiły się opady śniegu. W dniu 29 grudnia 2014 roku na terenie Ł. odnotowano ujemną temperaturę powietrza (-6,4°C o godz. 1, -5,8°C o godz. 4, -6,4°C o godz. 7, -6,1°C o godz. 10) oraz znikome opady śniegu.

(informacja meteorologiczna (...) k. 100)

Pismem z dnia 3 czerwca 2015 roku powódka zgłosiła szkodę do Powiatowego Urzędu Pracy i wezwała do zapłaty kwoty 12.000 złotych tytułem zadośćuczynienia w związku ze zdarzeniem z dnia 29 grudnia 2014 roku, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 8 czerwca 2015 roku.

(kserokopie: zgłoszenia szkody k. 26, dowodu doręczenia k. 27)

Powiatowy Urząd Pracy w Ł. pismem z dnia 12 czerwca 2015 roku poinformował powódkę o odmowie uznania zgłoszonych przez nią roszczeń i przekazaniu zgłoszenia szkody powódki do ubezpieczyciela – (...) SA Oddział w Ł..

(kserokopia pisma PUP k. 28)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dokumenty lub ich kserokopie, stosując w tym względzie art. 308 k.p.c., zeznania powódki oraz świadków. Kluczowe znaczenie dla ustalenia zasadności i wysokości kwot objętych żądaniem pozwu przyznać należało opinii biegłego z zakresu ortopedii M. S..

W ocenie Sądu sporządzona w sprawie opinia biegłego zasługuje na podzielenie w całości. Biegły oparł swoje ustalenia na całości materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym także na bezpośrednim badaniu powódki i analizie dokumentacji z przebiegu jej leczenia. Dlatego też Sąd uznał powołaną opinię za w pełni wiarygodną i przydatną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd oddalił wniosek pozwanego Z. T. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków K. G., T. A., J. P. jako spóźniony w świetle treści art. 207 § 6 k.p.c., bowiem brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, iż po stronie pozwanego istniały przeszkody do złożenia wniosku dowodowego na wcześniejszym etapie postępowania.

Sąd oddalił wniosek pozwanego Z. T. o zwrócenie się do Instytutu (...) w W. o udzielenie informacji w zakresie warunków atmosferycznych panujących w Ł. w dniach 15-29 grudnia 2014 roku, bowiem tożsamy wniosek zgłoszony przez stronę powodową został uwzględniony przez Sąd, a informację instytutu w tym przedmiocie załączono do akt.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części w stosunku do pozwanego Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy.

Powództwo skierowane przeciwko Z. T. podlegało oddaleniu w całości. Nie ustalono, aby pozwany ten był zobowiązany do usuwania oblodzenia bądź minimalizowania śliskości nawierzchni. Z. T. na podstawie umowy z drugim pozwanym miał wyłącznie obowiązek odśnieżania terenu.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego Miasta Ł. – PUP jest art. 415 kc w zw. z art. w zw. z art. 444 § 1 i 2 w zw. z art. 445 § 1 kc. Dla przyjęcia tej odpowiedzialności za skutki zdarzenia niezbędne jest spełnienie łącznie 3 przesłanek, tj. winy, zaistnienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zawinionym działaniem. Zauważyć w tym miejscu należy, że czyn niedozwolony oznacza kategorię prawną obejmującą swym zakresem przedmiotowym zachowania (działania i zaniechania) polegające na naruszeniu pewnych ogólnych tj. spoczywającym na każdym i względem każdego, reguł ostrożności, dbałości o interesy, życie, zdrowie innych podmiotów, słowem należytego zajmowania się innymi dobrami prawnymi.

Kwestią kluczową w niniejszej sprawie było ustalenie podmiotu odpowiedzialnego za zimowe utrzymanie chodnika w miejscu, w którym doszło do upadku powódki. Miejsce zdarzenia, co nie było sporne między stronami, zlokalizowane jest na placu przed budynkiem Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. przy ulicy (...), za wjazdem na nieruchomości. Teren ten jest własnością Województwa (...), jednak na podstawie umowy użyczenia pozostaje we władaniu Miasta Ł. - Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. i Powiatu (...) Wschodniego.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 4) w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1399 ze zm.), właściciele nieruchomości (współwłaściciele, użytkownicy wieczysti oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością) zapewniają utrzymanie porządku i czystości przez: uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 i 2 powołanej ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych /t.j. 2007r., Nr 19, poz. 115 ze zm./, w przypadku drogi wewnętrznej (drogi niezaliczonej do żadnej kategorii dróg publicznych) budowa, przebudowa, remont, utrzymanie (...) oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu. Obowiązki te dotyczą również chodnika, będącego częścią drogi przeznaczonej do ruchu pieszych (art. 4 pkt.6 cytowanej ustawy). Przepis art. 4 pkt 20 powołanej

ustawy o drogach publicznych zawiera definicję „utrzymania drogi”. Pod pojęciem tym rozumie się wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że w ocenie Sądu, wyłączną przyczyną upadku powódki była śliska nawierzchnia terenu przed budynkiem Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. przy ulicy (...). Przede wszystkim z zeznań powódki jasno wynika, że upadła, bowiem poślizgnęła się na oblodzonej, niczym niezabezpieczonej nawierzchni. Okoliczność ta została potwierdzona przez naocznych świadków zdarzenia, którzy bezpośrednio po wypadku pomogli powódce wstać. Świadek K. S. i P. R. zeznali, iż nawierzchnia placu przed budynkiem PUP w Ł. była śliska. Okoliczności te potwierdził także świadek B. K.. Świadcowie wskazali, iż chodnik nie był posypany solą ani piaskiem. W dniu wypadku był mróz, na co wskazują dane ze stacji meteorologicznej.

W przedmiotowej sprawie na pozwanym Miasto Ł. – Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł., spoczywał obowiązek utrzymania nawierzchni terenu przy ulicy (...) w Ł. w należyтым stanie. Pozwany nie uczynił temu obowiązkowi zadość w sposób należyty, czyli ogólnie wymagany w stosunkach danego rodzaju. Uznać należy, że w okresie zimowym skuwanie lodu oraz zabezpieczenie nawierzchni poprzez posypywanie solą lub piaskiem jest standardem i stanowi minimum staranności w utrzymaniu nawierzchni. Z terenu przed budynkiem Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. przy ulicy (...) korzysta codziennie, co jest faktem oczywistym, wiele osób. Niedopuszczalne jest, aby w takim miejscu, znajdował się lód, który zagraża bezpieczeństwu osób korzystających tego terenu. Z materiału dowodowego wynika, że w dacie zdarzenia miejsce wypadku było oblodzone i nieposypane piaskiem, solą, ani innym materiałem uszorstniającym. Tym samym stan nawierzchni tego terenu stwarzał niebezpieczeństwo dla korzystających z niego osób. Bezsporne było, iż do zdarzenia doszło w godzinach porannych w dniu 29 grudnia 2014 roku. Jak wynika z danych pozyskanych z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w dniu 29 grudnia 2014 roku temperatura powietrza od rana oscylowała w granicach $-6,4$ °C do $-5,8$ °C. Minusowe temperatury powietrza utrzymywały się jednak już od 26 grudnia 2014 roku, a we wcześniejszym okresie występowały opady deszczu.

Opisane warunki atmosferyczne występujące w dniu zdarzenia i w okresie poprzedzającym, stwarzały realne utrudnienia i niebezpieczeństwo dla osób poruszających się po terenie nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., na którym nie zostały wykonane prace porządkowe w zakresie zimowego utrzymania czystości zmierzające do usunięcia oblodzenia lub jego zminimalizowania.

Pozwany Miasto Ł. - Powiatowy Urząd Pracy w Ł. nie twierdził, iż w dniu zdarzenia w obrębie terenu nieruchomości, na którym doszło do upadku powódki, były przeprowadzane prace porządkowe mające na celu zniwelowanie skutków zimy, w tym śliskości nawierzchni terenu wokół budynku. Podnosił jedynie, iż odpowiedzialnym za zimowe utrzymanie tego terenu jest pozwany Z. T.. Z kolei pozwany Z. T. zeznał, iż nie wykonywał prac związanych z usunięciem oblodzenia występującego na nawierzchni przedmiotowej nieruchomości, bowiem nie było to objęte zakresem umowy o świadczenie usług łączącej go z pozwanym Miastem Ł. – Powiatowym Urzędem Pracy w Ł..

Pomiędzy powstałą szkodą a winą pozwanego Miasta Ł. zachodzi w okolicznościach sprawy adekwatny związek przyczynowy, o którym traktuje przepis art. 361 k.c. Utrzymanie złego stanu nawierzchni – istnienie oblodzenia, w miejscu po którym poruszają się jej użytkownicy zwiększa bowiem każdorazowo prawdopodobieństwo powstania wypadku.

Podstawą materialnoprawną roszczenia powódki o zasądzenie zadośćuczynienia są przepisy art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga, zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria

oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (tak SN w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 8 grudnia 1973 roku, OSNCP z 1974 r., poz. 145).

Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia należnego powódce, Sąd miał na względzie, że skutek wypadku doznała obrażeń, których konsekwencją była konieczność poddania się przez powódkę leczeniu. Powódka doznała cierpień fizycznych i psychicznych, które związane były z bólem, koniecznością przyjmowania medykamentów i poddania się rehabilitacji oraz trudnościami w codziennym funkcjonowaniu. Nadto powódka odczuwała dyskomfort związany z brakiem samodzielności i koniecznością noszenia przez kilka tygodni niewygodnego opatrunku gipsowego na dolnej kończynie. Nie ulega wątpliwości, że jakość życia powódki uległa pogorszeniu wskutek stanowiących następstwo wypadku uciążliwych dolegliwości i ograniczeń.

Biegły ortopeda nie stwierdził podstaw do orzeczenia długotrwałego ani trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki. Cierpienia fizyczne powódki biegły określił jako średniego stopnia, ulegające zmniejszaniu się. Nie zostało wykazane by stan zdrowia powódki po wypadku uzasadniał przyjmowanie medykamentów przez okres przekraczający 3 miesiące, czy korzystanie z pomocy osób trzecich ponad 6 tygodni. Rokowania co do stanu zdrowia powódki biegły uznał za dobre.

Powódka w niniejszym postępowaniu nie zdołała wykazać, iż przyjmowane przez nią obecnie medykamenty, utrzymujące się dolegliwości bólowe i opuchlizna lewej nogi są konsekwencją wypadku z dnia 29 grudnia 2014 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do wniosku, że właściwą sumą zadośćuczynienia należnego powódce od pozwanego Miasta Ł. – Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. za następstwa zdarzenia z dnia 29 grudnia 2014 roku jest kwota 3500 zł.

Kolejne z żądań pozwu – zasądzenia odszkodowania – znajduje oparcie w przepisie art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Warunkiem jest to, by wydatki te były konieczne i celowe. Cytowany przepis jest rozumiany szeroko i dotyczy również zwrotu wydatków podyktowanych koniecznością nabycia środków farmaceutycznych, czy wydatków na opiekę sprawowaną nad osobą poszkodowaną (tak również Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 4 października 1973 roku, II Cr 365/73, OSN 1974 rok, poz. 147).

W judykaturze i piśmiennictwie prezentowany jest pogląd, który Sąd Rejonowy w pełni podziela, że prawo poszkodowanego z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej nie jest uzależnione od wykazania, iż poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki (podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 marca 1969 r., I PR 28/69, opubl. OSNC 1969 rok, nr 1, poz. 229; Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 4 października 1973 roku, II CR 365/73, nr 9, poz.147, Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 11 marca 1976 roku, IV CR 50/76. OSN 1977, nr 1, poz.11; stanowisko takie zajmował również min. G. Bieniek, H. Ciepla, S. Dmowski, J. Gudowski, w pracy zbiorowej pod red. G. Bieńka „Komentarz do kodeksu cywilnego. Zobowiązania.”, Warszawa 1996 rok).

Bez znaczenia dla zasadności owego roszczenia pozostaje także fakt ponoszenia całego ciężaru opieki nad poszkodowanym w czasie leczenia i rehabilitacji przez członków najbliższej rodziny (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 1969 roku, I PR 28/69, OSN 1969 rok, Nr 12, poz. 229; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 1973 roku, II CR 365/73, OSN 1974 rok, Nr 9, poz. 147).

Odnosząc się do zgłoszonego przez powódkę żądania z tytułu kosztów pomocy osób trzecich, Sąd miał na względzie opinię biegłego ortopedy, z której wynika, że pomoc osób trzecich była powódce potrzebna w okresie pierwszych trzech tygodni po wypadku w wymiarze średnio 2,5 godziny dziennie (21 dni x 2,5 godziny x 11 zł = 577,50 zł) oraz

w wymiarze średnio 1,5 godziny dziennie przez okres kolejnych 3 tygodni (21 dni x 1,5 godziny x 11 zł = 346,50zł). W związku z powyższym Sąd uznał, że należne powódce odszkodowanie przekracza żadaną kwotę. Będąc jednak związany zakresem żądania, Sąd zasądził odszkodowanie w kwocie 891 złotych. Obowiązująca za usługi opiekuńcze stawka stosowana przez (...) nie jest kwotą wygórowaną dla ustalenia wysokości świadczenia należnego powódce. Gdyby powódka zdecydowała się na ponoszenie kosztów opieki po wypadku, zmuszona byłaby płacić należność w wysokości obowiązującej na rynku takich usług. Sąd uwzględnił jednak wysokość tej stawki obowiązującej wyłącznie w dni powszednie, gdyż wobec tego, że powódka nie wydatkowała środków za świadczoną pomoc, nie można jego roszczenia w tym zakresie odnosić wprost do obowiązujących na rynku stawek za opiekę.

Powódka wnosila nadto o zwrot kosztu zakupu leków. Powódka po wypadku stosowała środki przeciwbólowe, przeciwzapalne, których koszt ustalony przez biegłego ortopedę kształtował się w granicach 30-50 złotych miesięcznie, przez okres 2-3 miesięcy. Uśredniając podane wartości Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę 100 zł (40 zł/miesięcznie x 2,5 miesiąca).

Dalej idące żądanie pozwu jako niezasadne podlegało oddaleniu

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W ocenie Sądu, zważywszy na charakter dochodzonego roszczenia (generujący po stronie odpowiedzialnej do naprawienia szkody konieczność dokonania ustaleń w zakresie swojej odpowiedzialności oraz wysokości świadczenia) odpowiednie zastosowanie winny znaleźć przepisy dotyczące terminu spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, tj. art. 817§1 kc, zgodnie z którym winien on spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w §1 (§2 art. 817 kc). Powódka wezwała stronę pozwaną do wypłaty zadośćuczynienia. Pismo zostało doręczone pozwanemu Miastu Ł. – Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. w dniu 8 czerwca 2015 roku, co wynika z przedłożonego pocztowego potwierdzenia odbioru. Tym samym uznać należało, iż termin do spełnienia świadczenia upłynął w dniu 7 lipca 2015 r., co uzasadniało zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 8 lipca 2015 r.

Od kwoty odszkodowania, zgłoszonego dopiero w toku postępowania sądowego na skutek sprecyzowania powództwa pismem złożonym na rozprawie w dniu 28 marca 2017 roku, a więc w zakresie kwoty 991 złotych, odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził od dnia 29 marca 2017 roku, tj od dnia następnego po doręczeniu pisma z modyfikacją powództwa stronie pozwanej.

Z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 roku zmiany w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących odsetek i wyodrębnienie odsetek ustawowych za opóźnienie, skoro powódka domagała się odsetek w związku z nieterminowym spełnieniem świadczenia przez pozwanego (a więc w związku z opóźnieniem), w wyroku zaznaczono, że powódce od zasądzonej kwoty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Żądanie orzeczenia odsetek za wcześniejszy okres podlegało oddaleniu jako niezasadne.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielania. Skoro każda ze stron przegrała proces, a mianowicie – powódka 55,09 % zaś pozwany Miasto Ł. w 44,91 %, w takim też zakresie winni ponieść koszty procesu.

Koszty procesu poniesione przez powódkę obejmują koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 200 złotych zgodnie z § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 poz. 461 t.j.). Strona pozwana poniosła koszty procesu w tej samej kwocie, obejmujące wynagrodzenie

pełnomocnika ustalone w oparciu § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Skarb Państwa poniósł wydatki w wysokości 1 513,06 zł, na które złożyło się wynagrodzenie biegłego (563,89 zł + 138,98 zł + 212 zł + 98,19 zł) oraz opłata od pozwu (500 zł).

Łączne koszty wyniosły 3 913,06 złotych.

Biorąc pod uwagę procent w jakim powódka przegrała proces (55,09 %), powinna ona ponieść koszty w kwocie 2 155,70 złotych, a poniosła w wysokości 1 200 złotych. Pozwany przegrał sprawę w 44,91 %, zatem powinien ponieść koszty w kwocie 1 757,36 złotych, a poniósł w kwocie 1 200 złotych.

W rezultacie, ze względu na wynik postępowania, na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623), Sąd obciążył na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi powódkę kwotą 955,70 złotych, zaś pozwanego kwotą 557,36 zł tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków.

Powództwo powódki w stosunku do pozwanego Z. T. zostało oddalone w całości. W stosunku do tego pozwanego powódka jest stroną przegrywającą i na podstawie art. 98 k.p.c. powinna zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu.

Na koszty zasądzone od powódki na rzecz pozwanego Z. T. składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1.200 zł obliczone zgodnie z § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 poz. 461 t.j.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych ustalona na podstawie załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku „o opłacie skarbowej” (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.)